

Täysistunto

Perjantai 13.3.2026 klo 13.00—13.29

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 202/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 3/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.01 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat ja muu väki, joka tätä istuntoa seuraa, toivotan teille kaikille erinomaista talvisodan päättymisen muistopäivää!

Uuden EU-tasaisen suojajärjestelmän täytäntöönpano käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisille merkinnöille ei ole vain tekninen asetuksen täydentäminen. Kyse on aidosta turvallisuuskysymyksestä, joka koskettaa kuluttajia, rehellisiä markkinatoimijoita ja koko suomalaista elinkeinokenttää. Nyt luodaan kansalliset rakenteet, joiden avulla markkinoilla voidaan varmistaa, etteivät maantieteellisiin merkintöihin liitetyt lupaukset tuotteiden alkuperästä ja laadusta vaarannu vilpillisellä toiminnalla. Siksi Euroopan unionin jäsenvaltiona meidän tulee varmistaa sekä ennakkollinen että markkinoilla tapahtuva valvonta. Aitoutteen ja alkuperään liittyvä luottamus on osa turvallista markkinaympäristöä. Kun kuluttaja tekee valinnan suomalaisen keramiikan, korujen tai tekstiilien suhteen, hänen tulee voida luottaa siihen, että tuotteen ilmoitettu alkuperä pitää paikkansa ja että kotimaiset tekijät eivät joudu kilpailemaan tuotteiden kanssa, joita markkinoidaan virheellisesti samoilla nimillä tai mielikuvilla.

Arvoisa puhemies! Uusi maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmä varmistaa, että väärinkäytöksiin voidaan puuttua asian vakavuuteen kuuluvalla tavalla. Markkinavalvontalain keinot, kuten kielto, päätökset, uhkasakot ja yhteistyö Tullin kanssa, mahdollistavat sen, että virheelliset tai harhaanjohtavat merkinnät saadaan pois markkinoilta nopeasti ja tehokkaasti. Tämä suojaa sekä kuluttajia että rehellisiä yrittäjiä. Tämä uudistus rakentaa turvallisempaa Suomea monin tavoin: se on kuluttajaturvallisuutta, taloudellista turvallisuutta, alkuperän ja kulttuuriperinnön suojaa sekä markkinoiden toimivuuden turvaamista. Syvällisesti pohdittuna kyse on siitä, kuinka suojaamme kansallisen identiteettimme, rakentavat keksinnöt ja käsityötuotteet, siitä, kuinka vaalimme niitä asioita, joiden kautta kerromme suomalaisuudesta ja itsenäisestä Suomenmaasta.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä sitä, että valiokunta on arvioinut esityksen huolellisesti. Se on tehnyt tarvittavat tekniset muutokset mutta pitäytynyt kokonaisuudessaan, joka on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2026 vp

turvallisuuden näkökulmasta johdonmukainen ja perusteltu. Siksi kannatan esityksen hyväksymistä. Tämä on pieni mutta tarkasti rajattu uudistus, joka lisää markkinoiden läpinäkyvyyttä, ehkäisee väärinkäytöksiä ja tukee rehellistä kotimaista yrittäjyyttä turvallisuus edellä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.05 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys koskee käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan kansallista toimeenpanoa. Taustalla on uusi EU-asetus, jonka tarkoituksena on suojata tuotteita, joiden laatu, maine tai ominaisuudet liittyvät niiden alkuperäiseen maantieteelliseen sijaintiin. Suomessa ei ole ollut erillistä järjestelmää näille merkinnöille, vaan tuotteita on suojattu tavaramerkkien kautta. Esityksen tavoitteena on antaa kansalliset säännökset, jotka täydentävät EU-asetusta ja mahdollistavat järjestelmän sujuvan käyttöönoton ilman turhaa hallinnollista taakkaa.

Yritykset hakevat suojaa suoraan EU-tasolta, mutta tarvitaan kansallinen yhteispiste ja valvova viranomainen. Hallitus ehdottaa Patentti- ja rekisterihallitusta yhteispisteeksi ja Tukesia valvontaan. Talousvaliokunta katsoo ratkaisun perustelluksi, vaikka Tukes on esittänyt, että valvonta voisi kuulua Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Esityksessä säädetään myös markkinavalvonnasta ja rekisteröintimenettelystä. Kansallisten viranomaisten tehtävien arvioidaan aluksi olevan vähäisiä, koska kiinnostus järjestelmän käyttöön saattaa Suomessa olla rajallista. Resurssit voidaan kohdentaa olemassa oleviin tehtäviin, ja myöhemmin tarvetta voidaan arvioida uudelleen kokemusten perusteella.

EU-asetuksen tavoitteena on kannustaa valmistajia investoimaan paikallisiin tuotteisiin, lisätä niiden näkyvyyttä markkinoilla ja parantaa suojaa väärentämiseltä. Kansallinen sääntely varmistaa, että yritykset saavat tarvittavan tuen ja että viranomaiset voivat valvoa järjestelmää tehokkaasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys perustuu EU:n uuteen asetukseen käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta. Tämän tavoitteena on kannustaa paikallista tuotantoa, lisätä näkyvyyttä ja parantaa suojaa väärennöksiä vastaan.

Muutamia tuotteita, joita tämä asetus nyt sitten koskee, ovat keramiikka, lasi, tekstiilit, korut ja puukäsityöt, ja erityisesti vältetään väärennöksiä ja tiedetään, mikä on tuotteiden alkuperä ja mistä ne tulevat. Katsoin tuosta EU:n sivuilta hieman taustaa tästä asetuksesta, ja siellä mainittiin muutamia ihan kansainvälisesti tunnettuja nimiä, mitä tämä asetus koskettaa, muun muassa Limogesin posliini, Carraran marmori, Madeira-kirjonta, ja nyt sitten on hyvä tiedostaa, että nämähän ovat niitä tuotteita, mitä meillä myös Suomessa on tarjolla. Muun muassa eduskunnassa eduskunta-aulan etelä- ja pohjoispuolen portaikoissa on Carraran marmoria. Se on todella hienoa ja vaaleaa, ja erityisesti vieraat sen sieltä näkevät ja ihastelevat. Carraran marmoria on myös käytetty Finlandia-talon julkisivussa, joskaan se ei ihan ollut se paras materiaali, koska sitä piti sitten hieman korjailla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2026 vp

On tärkeää, että väärennöksiä ennalta ehkäistään ja myös että käsityöläinen, tekijä, suunnittelija ja tuottaja sen käsityön takana saa itsellensä varmuuden siitä, että hänen tuotteensa ovat selkeästi valvottuja ja niitä ei saa kopioida. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.09 **Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Pidän hyvänä, että tässä esityksessä minimoidaan hallinnollinen taakka siten, että kyseistä suojaa hakevat yhtiöt anovat sitä suo-
raan EU-tasolta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.09 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tässä edustaja Juvonen nosti esille Carraran marmorin ja sen, miten eduskunnassa se on kestänyt vuosisadan täällä talon sisäl-
lä mutta ei ole kestänyt Finlandia-talon ulkoseinissä. Voisi jopa miettiä, pitäisikö saman
suojan piiriin laittaa sitten Kalvolan Saviniemen graniitti, josta Eduskuntatalo on tehty ul-
kokuoreltaan, ja siinä kestänyt hyvin. Eli suomalainen kivi on hyvin kestävä

Tämä on jatkoa maantieteellisten ruokatuotteiden nimisuojuille, merkintäsuojalle. Meil-
lä on neljässä eri ryhmässä näitä ollut, eli on alkuperänimitys, sitten suojattu maantieteel-
linen merkintä, aito perinteinen tuote ja maantieteellinen merkintä. Ensimmäinen, joka
meillä Suomessa tämän suojan sai, oli Lapin Puikula -peruna 1997. Taisi olla niin, että tä-
män eduskuntakäsittelyn aikana, kun me lähetekeskustelun kävimme ja sen jälkeen asia
meni valiokuntaan, niin Aitoo perunarieska sai sitten toistaiseksi viimeisenä tämän alku-
peräsuojan ja on nyt tällä arvokkaalla listalla mukana. Me tietysti Lopella odotamme, että
Lopen perunan nimisuojuhakemus etenee ja saamme suojattua aidon, maan parhaan perin-
teisen perunan samalla lailla, ja se on osa tätä.

Tänään, niin kuin keskustelussa olemme kuulleet, tämä laajennetaan nyt ruokatuottei-
den puolelta käsityötuotteisiin, lasiin, keramiikkaan ja tämäntyyppiseen, ja tämän aikakau-
den maailmassa tämä on kyllä enemmän kuin tervetullutta. Lähetekeskustelussa puhuim-
me täällä, miten nettikaupat, Temut ja muut, ovat täynnä erilaisia kopioita. Jotain kun maa-
ilmalla keksitään, niin sieltä ne löytyvät, ja näemme, kuinka vaikkapa meidän Marimek-
koa ympäri maailman kopioidaan mitä erilaisimpiin printteihin, ovat ne vaatteita tai muu-
ta. Sen tyyppisissä tietysti tätä suojaa tarvitaan laittomien kopioiden poistamiseksi mutta
myös valvontaa, ja tämä valvonta on tietysti hyvin oleellinen, mikä tässäkin keskustelussa
esille nousi.

Kaiken kaikkiaan pidän tätä erittäin tervetulleena uudistuksena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

13.12 **Hilkka Kemppi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä on, toden totta, ollut talous-
valiokunnassa sellainen hyvän mielen kokonaisuus, jota olemme edistäneet, ja olen iloi-
nen, että saamme nyt tämän lain eteen, eli käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten
merkintöjen suoja on kyseessä.

Esitys on kulkenut rinnakkain Krääsätalous kuriin -aloitteen käsittelyn kanssa, jossa
olemme pohtineet noin 50 miljoonan paketin kuljettamista Suomeen. Huomaamme voi-
makkaasti, että suomalaiset tuotteet, yrittäjät, erityisesti käsityö, taide, design mutta myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2026 vp

ruoka, aivan kuten edustaja Heinonen äsken totesi, tarvitsevat tämänkaltaista suojaa, jotta ne pärjäävät markkinoilla, joilla krääsää pukkaa. Suomesta tämän piirissä voisi olla luontevasti esimerkiksi Rauman pitsi. Se on käynyt esiin asiantuntijakuulemisissa, ja on todennäköistä, että meiltä joitakin kohteita löytyy suoralta kädeltä. Mutta toivon myös, että käsityöryttäjät ja suomalainen käsityöperinne käydään läpi, design käydään läpi laajasti ja katsotaan, mitä muuta voisimme tälle listalle saada. On nimittäin ennakoitavaa, että nämä tuotteet saavat sillä myös näkyvyyttä ja sitä kautta ne varmasti hyötyvät matkailullisesti ja yrittäjätoiminnan kautta.

Joten hyvä esitys, ja toki on hyvä myös se, että nämä kyseiset suojaa hakevat yhtiöt voivat hakea tätä suoraan EU:lta ja tätä hallinnollista taakkaa tai byrokratiaa ei tule sikäli lisää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

13.14 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Pidän tätä esitystä todella hyvänä siinä mielessä, että jos täällä joku suomalainen yhtiö saa jonkun hienon tuotteen tehtyä, se on niin sanotusti suojattu, mutta ei mene kuin hetki kun yksi näistä tuotteista on mennyt vaikka tuonne Kiinaan, ja hetken kuluttua sieltä on halpatuontina aivan vastaavaa tuotetta tulossa vaikka kuinka paljon. Jos tällä saadaan tällainen tuonti edes jollakin tavalla estettyä, niin tämä esitys on todella hyvä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 202/2025 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.